

WOENSDAG 29 SEPTEMBER.

De prijs der Courant, die geregeld vijfmaal
weken wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dings-
dag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f 5
in de drie maanden. —

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf
regels f 1.00, en voor elk regel daarboven 20
centen, behalve 35 centen regelrecht voor
plaatsing.

De beëindigde heer VAN GOBBELSCHROY.

Welk man was, was er in de afdeelingen aan-
gekomen gebruikt op het pensioen van f 6000 het-
aan den heer VAN GOBBELSCHROY, een geboren
Nederlandsche geld buiten 's lands te mogen ver-
preken. De afdeelingen vroegen of zoodanig pen-
sioen, met zoodanig verlof, werkelijk was gegeven,
en zoo ja, welke minister het daartoe betrekkelijke
besluit had gecontresigneerd?

Hierop antwoordt de minister van financiën:
het bedoelde pensioen, met het bedoelde ver-
lof in der daad verleend is, en dat hij, door het
contresigneren van het besluit daartoe, er de ver-
antwoordelijkheid van op zich heeft genomen.

Het pensioen is verleend, zegt de minister,
reedsdeels, omdat de heer VAN GOBBELSCHROY, die
aan de regering steeds getrouw gebleven is, en
naar aanleiding van het traktaat van Londen,
verklaard heeft Nederlander te blijven, op grond
van bestaande verordeningen, daarop regtmatige
aanspraak had; anderdeels, omdat door die toe-
kenning een besparing van f 3000 wordt verkree-
gen: hebbende genoemde heer voortdurend f 9000
penoten." (Beantwoording, bl. 110.)

Hiervan blijkt dus vooreerst, dat welgemelde heer
VAN GOBBELSCHROY, ten minste tien jaren lang uit
de Oud-Nederlandsche staatskas f 9000, dat is
in de tien gezamenlijke jaren f 90,000 heeft geno-
ten, ... om niets te doen. Terwijl menige Ne-
derlander, die insgelijks aan de regering steeds
getrouw bleef, ja, die de wapenen opvatte om
zulk te bewijzen, zich uitmergelde om zijne be-
lastingen te kunnen betalen en met zijn armoedig
gezin schier van honger stierf. ... gedurende die
tien harde jaren voor den geboren Nederlander,
werd de geboren Belg met f 90,000 vetgemest. —

Daartoe strekten dus gedeeltelijk de Nederlandsche
belastingen. f 9000 jaarlijks; — veel meer dan een
raadsheer, veel meer dan een lid van den Hoogen
Raad, veel meer dan een lid van den raad van
state, meer dan een generaal, meer dan een di-
recteur-generaal — kreeg de heer VAN GOBBELSCHROY
om niets te doen; als wachtgeld; in afwachting
van een pensioen van f 6000.

f 90,000, de rente hier som nog niet eens gere-
kend, werd alleenlijk aan den heer VAN GOBBEL-
SCHROY besteed, van 1830 — 1840; onder de va-
derlijke regering, wier hoofdpijlers voortdurend de
pijlers der nieuwe regering zijn.

Toen was, even als thans, de heer VAN DOORN
in volen bloci; toen was, even als thans, de heer
VAN MAANEN minister van justitie; toen was, even
als thans, de heer VAN GENNEP minister van staat,
lid van den kabinetsraad; toen was de heer BEE-
LAKERS VAN BLOKLAND of minister, of, even als
thans, lid van den raad van state: toen was,
even als thans, die merkwaardige lofredenaar van
de oude of nieuwe regering, jonkheer VAN CAMPENS-
WAARD, lid van den raad van state.

Wat is er sedert veranderd? een wachtgeld in
pensioen; f 9000 binnen 's lands, in f 6000
buiten 's lands verteerbaar.

Het conveniëerde mijnheer VAN GOBBELSCHROY
misschien beter in België te gaan leven? Nederland
verveelde hem? En daarbij, men leeft buiten 's lands
ruimer en aangenamer van f 6000, dan in Neder-
land met f 9000.

Men betaalt dan ook waarschijnlijk nergens bui-
ten 's lands f 90,000 aan een geboren vreemdeling,
om tien jaren lang niets te doen — dan te wach-
ten; te wachten op een pensioen van f 6000. Als
de heer VAN GOBBELSCHROY goedvindt nu nog slechts
een twintigtal jaren te leven — hetgeen zeer mo-
gelijk is, want België is een zeer gezond land en
men leeft er zeer lang — dan kost hij Nederland
nog slechts de kleinigheid van f 120,000.

Getrouwheid is prijzenswaardig; getrouwheid is
eene moeilijke deugd, vooral getrouwheid aan
de Nederlandsche regering; en wierd er gezegd
dat men er den hemel mede verdiende, wij zouden
er niets tegen hebben; maar f 9000 jaarlijks, tien
jaren lang, in afwachting van een pensioen van
f 6000, wie weet voor hoe veel jaren! — Neeint
dit de zedelijke waarde der getrouwheid niet eenig-
zins weg?

Als er nu en dan een Oud-Nederlander, —
die ook steeds getrouw bleef aan de regering, ja,
wiens trouw het laatste belasting-billet dat hij be-
talen kon, overleefde — naar Frederiks-Oord trekt
of naar de Ommerschansche dreven, wat troost
moet hij dan niet gevoelen, wat trotsche zielsver-
heffing, dat hij zeggen kan: ja, 't is waar,
ik ga naar Frederiks-Oord, met zes broodelooze kin-
deren; maar ik houd er daarentegen, voor mijn
aandeel als Nederlander, gepensioneerd op na,
geboren Belgen zelfs, die ik naar Brussel laat rei-
zen, met f 6000 pensioen.

Hoe toch alles in de wereld zich compenseert! —

Wel had hij gelijk de heer AZAIS; en hij niet
minder, de heer VAN GOBBELSCHROY, die wel
wilde verklaren dat hij Nederlander bleef, en daar-
entegen in tien jaren tijds wel f 90,000 wilde ge-
nieten, in afwachting dat men hem f 6000 jaarlijks
zou gaan geven om dezelve »geenszins in strijd
met de bestaande verordeningen, maar bij wijze
van uitzondering op dezelve" buiten 's lands te kun-
nen verteren, uitrustende van het wachtwerk dat
hij tien jaren lang, à f 9000 's jaars had verrigt.

Laat u echter, goede Nederlander, niet verlei-
den door die uitdrukking »bij wijze van uitzonde-
ring op, maar geenszins in strijd met de bestaande
verordeningen." Ga u niet verbeelden dat altijd
en iedereen tegen eene verordening mag handelen
bij wijze van uitzondering op, en geenszins in
strijd met dezelve. Zoo is het, b. v., verordend,
dat gij, honger hebbende en geen geld, toch geen
stuk brood of vleesch 't welk gij uitgestald ziet,
moegt wegnemen. Nu kunt gij u zulks niet bij
wijze van uitzondering veroorloven. Indien gij,
betrapt, ter verontschuldiging, aanvoeren wildet
dat gij het brood bij wijze van uitzondering op,
maar geenszins in strijd met de bestaande verorde-
ningen hadt weggenomen, zoo zou die verdediging
niet worden geadmitteerd, en gij zoudt veroordeeld
worden, goede Nederlander.

Laat u derhalve door geene valsche gevolgtrek-

kingen verleiden; maar lees liever nogmaals wat door
den minister wordt geantwoord: »De vergunning
»van het alzo toegekende pensioen buiten 's lands
»te verteren is, bij wijze van uitzondering op, maar
»geenszins in strijd met de bestaande verordenin-
»gen gegeven, ten einde tot geen voedsel te verstrek-
»ken aan het vermoeden, dat het oponthoud alhier
»van dien gewezen staatsdienaar met eenigerlei staat-
»kundige bedoelingen of pogingen in verband zou
»staan." (Beantwoording, bl. 110.)

Om dit echter wel te begrijpen, moet men in
aanmerking nemen, dat onze ministers zich be-
droefd weinig om Hollandschen stijl bekommeren,
en er volstrekt geen waarde aan hechten of hunne
uitdrukkingen met de regelen der taalkunde oyer-
eenstemmen. Wat ook hunne referendarissen of
commiesen kennen, — Hollandsch schijnen zij niet
te kennen. Zoo is dan ook de laatst aangehaalde
zin, taalkundig, onzin. Er staat dat de vergunning
gegeven werd ten einde tot geen voedsel te ver-
strekken, enz.; dat is wartaal, wij erkennen het.
Men wilde zeggen: dat de vergunning werd gege-
ven, ten einde het oponthoud van dien gewezen
staatsdienaar geen voedsel mogt verstrekken aan het
vermoeden dat zijne aanwezigheid hier te lande met
eenigerlei staatkundige bedoelingen of pogingen in
verband stond. Dit is de meening des ministers,
in Hollandsche taal uitgedrukt.

Z. Exc. meende gevolgelijk, dat het oponthoud
des heeren VAN GOBBELSCHROY niet alleen geacht zou
kunnen worden in verband te staan met eenigerlei
staatkundige bedoelingen of pogingen; maar dat dit
oponthoud voedsel zou kunnen geven aan zoodanig
vermoeden?

Bestaat er dan zoodanig vermoeden? Is er reden voor
zoodanig vermoeden? Is er zoo veel reden voor,
dat men, om het geen voedsel te geven, uitzonderin-
gen op bestaande verordeningen raadzaam acht.

Indien er geene reden is voor het genoemde ver-
moeden, waarom geloof: de minister dan dat er
zoodanig vermoeden bestaat? — Men mag hier im-
mers niet denken aan het spreekwoord *qui s'excuse,
s'accuse*? — Men mag hieraan immers niet
denken, zelfs na de d66rsleping der wet op de
Rekenkamer, die de Indische millioenen aan der-
zelve contr6le onttrekt??

Men mag daaraan immers niet denken, zelfs als
men overweegt dat, bij het eventueel bestaan van
de vermelde staatkundige bedoelingen of pogingen,
het verblijf des heeren VAN GOBBELSCHROY in Bel-
gië, die bedoelingen of pogingen veel meer zou
kunnen begunstigen, dan zijn oponthoud in Neder-
land.

Men moet immers gelooven dat wat door den
heer VAN DOORN, als minister van binnenlandsche
zaken en secretaris van staat beoogd mogt wezen,
niet door den heer VAN DOORN als vice-president
van den raad van state, lid van den raad van
ministers en lid van den kabinetsraad zal worden
beoogd? Men moet immers gelooven dat de vol-
harding des heeren VERSTOLK VAN SOELEN, minis-
ter van buitenlandsche zaken, niet de volharding
zal wezen van den heer VERSTOLK VAN SOELEN, mi-
nister van staat? men moet immers gelooven dat

de heer VAN ZUYLEN, die voortdurend bleef volharden, toen de heeren FALCK en FAGEL er reeds lang voor hadden bedankt, thans als minister van staat, het heillooze dier volharding inziet; gelooven dat de heer VAN MAANEN nooit meer zou willen zitten in een kabinet waar men de draden dier volharding weder mogt willen opvatten? — En hopen men immers dat zoodanig stelsel nooit meer zal herleven; hopen dat er nooit weder gelden onwettig zullen worden besteed; hopen dat er met de Indische millioenen nooit meer zal geschieden, wat er, helaas, herhaaldelijk mede geschied is; hopen dat nooit meer een »beruchte staat B" een vertegenwoordiger zal doen zien dat er soms dingen gebeuren »die bij vroeger in den kring van het private leven als onmogelijk zou hebben geacht." Gelooven en hopen moet men immers dat de heer ROCHUSSEN, die met de oude ministers zitting nam, die met de oude ministers zitting behoudt, die hunne bezuinigde budgetten voorstelt, politisch karakter genoeg zou hebben, om zekere bedoelingen en pogingen zijner ervaren heeren ambtgenooten tegen te gaan? Dat alles immers moet men gelooven en hopen; alle harde lessen des verledens moeten in vergetelheid worden gedompeld, en met den mantel der liefde bedekt!

Buitenlandsche berigten.

PRUISSEN.

Berlijn, 18 sept. Bij de afwezigheid van het geheele hof, moeten natuurlijk de anders zeer veelvuldig opkomende geruchten betreffende politieke voorvallen en aanstaande veranderingen eenigzins verminderen: iptus schen wienen onze industrielen des te meer veld voor hunne belangen en het geldend maken hunner daartoe betrekkelijke meeningen. Een onderwerp vooral wordt in die kringen thans levendig ter sprake gebragt; het is de houding van Holland, hetwelk ten aanzien der tolstaten revange nemen wil wegens de opheffing van het bekende traktaat van suiker-invoer. De engere handelsbetrekkingen door Holland met Frankrijk aangegaan, waren het eerste kenteeken van eene verborgen gramscap; het tweede openbaart zich in een besluit van koning *Willem*, van 13 juli II, waarbij aan de Rijnlandsche stoomboot-maatschappij, die zich het slepen van handelsvaartuigen stroomafwaarts ten doel gesteld had, hindernissen in den weg gelegd worden, en waarbij de uitbreiding van dezen tak van nijverheid afhankelijk gemaakt wordt van de bewilliging der Nederlandsche provinciale staten. Men kan slechts wenschen dat deze Hollandsche maatregel regt streng uitgevoerd worde, dewijl daardoor eene onweerstaanbare nittarting tot wederkerige beperkingen zal worden gegeven, waaraan zich geen der staten van het tolyorbond lang meer zal kunnen onttrekken. Naar men verneemt, zal er spoedig na de terugkomst des konings door verscheiden der aanzienlijkste handelsluizen een adres worden ingeleverd met verzoek om strenge maatregelen van represaille. Ofschoon daaraan vermoedelijk geen onverwijd gevolg zal worden gegeven, zoo zal de aangelegenheid daardoor op nieuw ter sprake gebragt en eene beslissing uitgelokt worden. (*P. A. Z.*)

Berlijn, 21 sept. Het geheime oppertribunal heeft deze dagen een besluit genomen, hetwelk als het aanvangspunt van een nieuw tijdperk voor de Pruisische regtspleging kan worden beschouwd. De koning had het advies van dit hoogste gerechtshof in deoning nemen nopens de vraag; of het de invoering eener mondelinge en openbare procedure doelmatig achtte. Het tribunal heeft de vraag bevestigend beantwoord. Het collegie heeft zich onvoorwaardelijk voor het beginsel der mondelinge procedure verklaard, en, onder eenige beperkingen, voor de openbaarheid der zittingen; het heeft er den wensch bijgevoegd dat beide onvertraagd ingevoerd worden, en zonder afwachting van de herziening onzer wetgeving. Het besluit betreft wel is waar voor 's hands slechts de procedure voor het geheime oppergeregtshof, maar het kan niet missen of het zal invloed hebben op onze overige regtsvordering. (*Allg. Zeit.*)

Dusseldorp, 23 sept. De ontvangst op den spoorweg tussehen hier en Elberfeld levert zeer gunstige resultaten op. Sedert de opening der geheele baan, zijn, volgens stellige berigten, dagelijks gemiddeld 540 daalders ontvangen. (*D. Z.*)

ENGELAND.

Londen, 25 sept. In het Hoogerhuis heeft de graaf van *Ducie* de petitie der protestantsche geestelijken ter

tafel gebragt, aan wier vergaderingen te Manchester de conservatieve bladen zich zoo zeer geërgerd hebben, en welke de afschaffing der graanwetten verlangen, op grond dat deze, naar hun gevoelen, strijdig zijn met de menschevriende voorschriften van den Bijbel. In zijne verdediging van dit verzoekschrift betuigde de graaf zijn leedwezen, dat de ministers alle onderzoek naar de oorzaken van het herschend gebrek tot in het volgend jaar hadden uitgesteld, en gaf de vrees te kennen, dat middelerwijl honderden en duizenden van honger omgekomen zullen wezen.

— Gisteren is in het Lagerhuis op nieuw door verscheiden leden geklaagd; dat het bestuur de maatregelen, tot redding der bevolking van dreigend gebrek, onbepaald uitstelde; waarop sir *R. Peel* geantwoord heeft, dat het hem veel doeltreffender voorkwam, zich den moeilijken tijd te geven om den gekleeden toestand van het land met bezadigheid te overzien, ten einde middelen te vinden tot overwinning der verbazende swarigheden, waarin het door de vorige ministers gelaten was, den vrees, uittebreiden, zijne bedoelingen gedeeltelijk bloot te leggen.

FRANKRIJK.

Paris, 26 sept. Door den minister van justitie zijn twee circulaire's aan de procureurs-generaal afgezonden, van welke de eene dient om hen tot strikte handhaving der bekende septemberwetten aan te sporen, en dus allen te vervolgen die zich, in daden of geschriften, tegen de regerende dynastie verzetten; terwijl de andere circulaire strekt om hen op de overal verspreide committés opmerkzaam te maken, die openbaar ten doel hebben eene hervorming in het kiesrecht te stellen, en alzoo een onwettig ligchaam in den staat vormen, hetwelk in tijd van troebelen tot middelpunt van oproerige bewegingen zou kunnen strekken.

De oppositiebladen beweren dat de laatste dezer aanschrijvingen, in stede van haar doel te bereiken, het beste middel zijn zal om het verzet tegen de bestaande wetten op het kiesrecht nog algemeener en krachtiger te maken.

— Op last der Fransche regering zijn of worden 4500 paarden in Engeland aangeschaft. Voor de koninklijke stoeterij zou aldaar een hengst voor den verbazend hoogten prijs van 60,375 franken gekocht wezen.

— Als proeve van verregaande snorkerij wordt medegedeeld, dat de bekende dou *Juan van Halen*, thans kapitein-generaal van Katalonië, aan een maaltijd, ter eere van den Engelschen gezant *Aston* gegeven, gezegd heeft: »Men heeft van gawapende tussehenkomst in de zaken van Spanje gesproken. Wij vallen niemand aan, maar tegt men ons, dan zijn wij niets slechts in staat de Pyreneën over te trekken, maar zelfs naar Moskou te gaan!"

— Jongstleden dinsdag geschiedde de begrafenisplegtheid van den heer *Berlin*, oprichter en hoofdredacteur van het *Journal des Débats*. De aanzienlijkste staatsmannen, schrijvers en kunstenaars begeleiden de rouwbaar, om den overledene de laatste eer te bewijzen. Wij noemen onder hen bijzonder den grijzen *de Chateaubriand*, en voorts de heeren *Guizot*, *de Salvandy*, *Villemain*, *Paul de la Roche*, *Scheffer*, *Balevy* en *Ingres*.

Binnenlandsche berigten.

's **Gravenhage, 26 sept.** Uit de 3 kandidaten door de Tweede Kamer aan *Z. M.* aangeboden, voor den post van lid van den Hoogen Raad, heeft *Z. M.*, naar men verzekert, Hoogstdeestels keuze laten vallen op den heer *Verloren*. (*Handelsblad.*)

— Naar men verneemt, zal de spoorweg maatschappij binnen zeer korten tijd overgaan tot de openbare aanbesteding van een dergelyk perceel Aardebaan, loopende tot de *Hillegommerboek* en van eene brug over de *Warmonder Liede*.

— In de beantwoording der aanmerkingen, gevallen op het ontwerp van wet, houdende het hoofdstuk van het departement van binnenlandsche zaken, wordt, onder anderen, gezegd, dat de zucht tot centralisatie reeds in 1840 beperkt was, en dit tegenswoordig nog meer het geval zal zijn, nu de werkzaamheden weder, door toevoeging van nieuwe vakken van bestuur en administratie, zoo aanmerkelijk vermeerderd zijn, en de minister er op bedacht is, om verder, zoo mogelijk, gevolg te geven aan het besluit van 1 maart 1831.

— De vraag, of de werkzaamheden van het centraal bestuur nopens de jagt niet grootendeels, door die aan de provinciale besturen over te laten, zou kunnen worden vermindert, heeft een onderwerp van speciaal en ryp onderzoek uitgemaakt. De gouverneurs der provinciën

zijn er op gehoord. Het is beschouwd onder de oogpunten van vereenvoudiging en bezuiniging, en omtrent hetzelfde is men tot de volledigste ontkenninge overtuiging gekomen. Zonder te letten op de moeilijkheid, welke er in zou liggen, om in al de provinciën gelijkvormige behandeling te behouden, zou toch van het getal der ambtenaren bij het centraal bestuur, bestaande uit slechts een comissaris en 4 adjunct-commissarissen, te samen gesietende aantallen van 6,900 weinig af te snipperen zijn, en daarentoegen zouden in iedere provincie voor het werk geschikte ambtenaren bezoldigd moeten worden, zoodat de omvang der werkzaamheden niet genoegzaam naar waarde wordt geschat. Om slechts twee onderwerpen buiten het algemeen en dagelijksch beheer op te noemen, beliepen in 1840 uitgegeven acten 15,359 stuks en het getal der bekeuringen 1677. En dat daarop niet meer dan 41 vrijspraken gevallen, is alleen toe te schrijven aan de onzigtigheid waarmede dit werk wordt en behoort te worden behandeld. Men beschouwt het, als aan groote bezwaren onderhevig, dat de jagtwet herziening zou behoeven, en in overrekening gebragt te worden met art. 64 van het burgerlijk wetboek, zoo als vroeger wel is gemeent. De wijze van uitvoering der jagt kan, met ter vermindering met alle strijdige en welligt nimmer te vereenigen beginsels, een onderwerp van wetgeving worden, en de regering was en blijft bereid daarin mede te werken, zoo haar slechts verbeteringen worden aangewezen, van welke van algemeene bijval te verwachten zij.

— Volgens de *Javasche Courant* van den 22 mei, heeft de vier-president, waarnemende gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië, bij besluit van den 16den dier maand, vastgesteld, met amendementen van bepaalde bij artikel 1 der resolutie van 19 september 1834, n. 2 (*Staatsblad* n. 57), dat op de aandelen in de Javassche bank, zich bevindende onder de kapiteelen, geplaatst onder het beheer der weeskamers of buitenbezittingen, in den vervolge voor het een deel ten voordeele dier kamers, bedoeld bij § 7 der genoemde resolutie, ten hoogste zal kunnen worden gekort 3 pCt. (drie ten honderd) in het jaar van het nominaal kapitaal; zullende, wanneer de dividenden minder dan 9 pCt. bedragen, niet meer dan één deel daarvan vermogen te worden gekort.

Arnhem, 28 sept. Naar men verneemt is de heer *Mr. J. J. A. A. baron van Pallandt* benoemd tot burgemeester dezer stad, ter vervanging van den heer *Mr. J. Weerts*; terwijl tot burgemeester der gemeente *Barneveld* benoemd zou zijn de heer *Mr. G. A. N. van Zuylen van Nyevelt*.

Alengelwerk.

Processen-verbaal van de beraadslaging der Afdeelingen over de elf wetsontwerpen tot vaststelling der tien hoofdstukken van de begrooting voor 1842 en 1843, en der onvoorziene uitgaven gedurende dezelfde jaren.

(Vervolg van n. 19)

TWERDE AFDEELING.

VI. HOOFDSTUK.

Departement van de zaken der hervormde kerk.
De afdeeling, in behandeling genomen hebbende ontwerp van wet nopens de kosten voor het departement der hervormde kerk enz., heeft dezelve ook hier voor verhooging van uitgaven outwaard met betrekking tot de kosten van het departement. Nopens de som, voor predikers voorgesteld, is zij, bij zwaarte van intusschen het onzekere gebleven, of er genoegzame redenen bestonden tot inwilliging. Zij vraagt of deze hulppredikers nu bestaan en uit 's rijks kas bezoldigd worden, en zoo ja, uit welk fonds dan tot dusverre die bezoldiging is gevonden? Zij zou ook gaarne vernemen het hoofdstuk van het aanstellen van hulppredikers beoogd en het nut hetwelk men daaruit meent te kunnen trekken. Zoo het alleen geschiedt om van de propoentten eenigen te helpen, of om gunsten aan dikanten te bewijzen, dan zou men dit niet billijken.

Een lid verlangt, voorbehoudens zijne denkwijzen nopens de verplichting van den staat tot bezoldiging der geestelijken der verschillende gezindheden, de reden te kennen, waarom men voor 1830 minder had dan tegenwoordig.

VII. HOOFDSTUK.

Departement voor de zaken der R. K. eredienst.

De afdeeling, in overweging genomen hebbende het ontwerp van wet voor de uitgaven van het departement voor de zaken van de roomsch-katholieke eredienst, ook hier, wogens de verhooging van de kosten van het departement, dezelfde opmerking gemaakt als ten aanzien van het departement van de hervormde kerk, enz. Een lid verneemt dat, daar er eene afdeeling van de administratie ten opzichte heeft: *kosten van het kerkelijke bestuur bij de eventuele kerkelijke organisatie*, daarmede noodwendig moet volgen, dat er op dit oogenblik geene kerkelijke organisatie bestaat, zoo als zulks ook wordt bevestigd door het opschrift van afd. 3 van de posten daarbij uitgetrokken. Doch zeyen daarom verneemt hij niet te kunnen erkennen een besluit van Amsterdam en 's Hertogenbosch, en verlangt, om van zijn gevoelen te doen blijken, dat het bovengenoemde in dit verbaal zal worden opgenomen. Een lid verneemt zich bepaaldelijk tegen deze opening; doch de overige leden hebben gemeend, geene bevoegdheid te hebben om dit te wijzen en alsoo aan het verlangen van dat lid te moeten voldoen, onder indrukkelijkheid dat zij niet willen gehandeld worden zich daarvoor eenigzins te verklaren.

VIII. HOOFDSTUK.

A. Departement van marine.

Der tafel gebracht zijnde het ontwerp van wet nopens de staatsuitgaven van het departement van marine, zijn de afdeelingen, behalve de, ook ten aanzien der overige departementen, door de afdeeling gemaakte aanmerking wogens de verhooging van de kosten van het departement, nog in het midden gebracht de volgende bedenkingen:

Enige leden verlangden de posten van uitgaaf meer te specificeren; zij haalen de begrotingen van 1830 en vroeger als voorbeeld aan; andere verneemen, dat het geene volstrekte noodzakelijkheid is om alle maritieme etablissementen te behouden; allen verlangen eene minder kostbare inrigting van het beheer over dezelve.

Enigen kunnen niet begrijpen wat aanleiding heeft gegeven tot het verhoogen van de sommen voor het materieel en personeel.

Men ziet ook de traktementen der victualie-meesters bij afdeling 3 art. 1, letter c, uitgetrokken en hovenen nog onder art. 4 letter d, n. 2, f 96.741.42½ der koppelde der victualie-meesters. Men zou gaarne weten de bestemming welke aan deze som wordt gegeven.

Een der leden vraagt, of de betaling van de matroosen geschiedt naar het tarief, bij de monsterrollen vastgesteld, dan wel of daarin eenige verandering is gebracht, en zoo ja, welke?

Een ander lid ziet het nut niet in eener zoo kostbare marine; hij meent dat daarop eene zeer aanmerkelijke besparing kan plaats hebben.

De overige leden achten zich verplicht hier te doen aantekenen, dat zij niet alleen dit laatste gevoelen niet deelen, maar dat zij zelfs zonden wenschen dat 's rijks geldmiddelen gedoogden om eene meer indrukwekkende zeevloot daar te stellen.

B. Departement van koloniën.

Het wets-ontwerp nopens de kosten voor het departement van koloniën voorgelegd zijnde, heeft de afdeeling daarop geene andere aanmerking, dan dat zij den post voor het wachtgeld aan een gewezen Westindisch ambtenaar op de lijst der wachtgelden wenscht overgebracht te zien. Het voornemen om denzelfden weder in activiteit te brengen heeft reeds zoo lang bestaan, dat er wel gewichtige redenen aanwezig zijn, die de uitvoering daarvan hebben verhindert; en die zijne herplaatsing voor het vervolg ook wel zullen blijven verhindernen.

IX. HOOFDSTUK.

Departement van financiën.

De afdeeling, het wets-ontwerp nopens de uitgaven voor het departement van financiën zich ter overweging voorgelegd hebbende, heeft met genoegen opgemerkt de vermindering van de kosten van het departement, hoe zeer het hare bevestiging heeft gewekt, dat eenige posten van artikel 3, en wel bijzonder die onder a en c, zulk eene belangrijke verhooging hebben moeten ondergaan. Men durft hopen, dat de minister de nodige middelen zal weten te vinden, om ook daaromtrent de zoo noodige besparingen te bewerkstelligen.

De andere bedenkingen, tegen dit wetsontwerp ingebracht, zijn de volgende:

Enige leden verlangen dat het geheele bedrag der intresten zal worden in uitgaaf gebracht, en daarentegen de door België uit te keeren 5. miljoen in ontvang; zij

wenschen te weten over hoeveel kapitaal der oegstane 13 miljoen 5 pCts. men in 1842 zal beschikken, om zich te verzekeren; dat de voor intresten uitgetrokkene som voldoende zal zijn; andere zijn van oordeel, dat over dat kapitaal van 18 miljoen niet kan worden beschikt, dan nadat uit de bij de wet van 27 december 1840 toegezegde rekening wegens den achterstand, van de noodzakelijkheid daartoe zal gebreken zijn.

Drie leden zijn van oordeel, dat de renten van het kapitaal schalkist-biljetten voor het geheele bedrag in uitgaaf moeten komen, en dat de renten, welke niet in handen van particulieren vallen, maar aan den staat verblijven, in ontvang behooren te worden verantwoord; zij weten wel, dat zulks geen verschil in de uitkomst oplevert, maar zij achten dit regelmatig, bevordelijk aan het toezigt der rekenkamer, en een waarborg voor de lage raming der behoevige som welke zij nu vreezen.

Zoo de aflossing der 4½ pCts. en de inkoop van 3½ pCts. schuldbrieven, welke bij een afzonderlijk wets-ontwerp zijn voorgesteld, niet mochten doorgaan, zullen de sommen, voor de intresten dezer schulden uitgetrokken, verhooging moeten ondergaan; doch zoo die aflossing en inkoop voor 1841 plaats hebben, zal dan daarom dit ook voor 1842 zeker zijn? Men vraagt dit omdat men de zekerheid hier aflossing en inkoop ook voor 1842, bij de berekening der intresten over 1843, schijnt te hebben verondersteld.

De afdeeling zou, ter justificatie van hetgeen ten aanzien der domein-lorenten wordt gezegd, wenschen te bekomen eene nauwkeurige specifieke opgave van al de reeds verkochte en nog niet betaalde domeinen, met aanwijzing der termijnen van betaling.

De Nijmeegsche tontnaire lijfrenten hebben eene verhooging van f 2,500 ondergaan; men vraagt hoe dit mogelijk is? Nopens het niet uittrekken eener som voor de amortisatie van schuld kan niets bepaald gezegd worden. Alles zal ten dien aanzien afhangen van het al of niet vernietigen der uitgestelde schuld door middel van eenen vroegerden overgang tot werkelijke schuld.

Ten aanzien der pensioenen en wachtgelden hebben zes leden verlangd, dat dezelve voortaan zullen gebracht worden in de ramingen van de departementen waartoe zij behooren, dat is van dat departement welks hoofd de voordragt tot het pensioen of het wachtgeld heeft gedaan. Het grootboek der pensioenen of het register der wachtgelden behoeft daarom niet gesplitst, of in de wijze van beheer en betaling eenige verandering daar gesteld te worden.

De geheele afdeeling verlangt het drukken der nominatieve staten van alle pensioenen, wachtgelden en van aflopende betalingen.

Vele leden kunnen er echter in herusten dat de pensioenen, wachtgelden en aflopende betalingen, beneden de f 150, globaal worden opgegeven.

Met betrekking tot het subsidie van het burgerlijk pensioenfonds, verneemt de afdeeling haar oordeel te moeten opschorten, tot na den afloop der discussie over de ten dien aanzien voorgestelde concept-wet.

Onder litt a der 4de afdeeling van dat hoofdstuk wordt melding gemaakt van de kosten van het agentschap van het ministerie van financiën. De afdeeling herhaalt het bij eene andere gelegenheid gezegde; zij heeft vernomen de daarstelling van een agentschap ter afdoening van de zaken van het amortisatie-syndicaat; zij kan dit agentschap, als van tijdelijken aard, als zodanig erkennen; maar zij maakt zwaarigheid deszelfs aanwezig te verzekeren door het te erkennen als eene bestaande inrigting, waarvan de werkzaamheden en bemoeijingen niet worden aangewezen.

Men meent het nu daarvoor te mogen houden, dat uit de f 100,000, alhier uitgetrokken, ook zullen worden gevonden de kosten van liquidatie van het amortisatie-syndicaat, en dat dien ten gevolge deze som slechts tijdelijk zal noodig zijn.

Ter dezer gelegenheid wordt de vraag gedaan, uit welk artikel der begroting of uit welk fonds bestreden worden de reis- en verblijfskosten van de onderscheiden commissiën, ten gevolge van het traktaat met België benoemd, en of de verblijfskosten ook dan worden genomen, wanneer die commissiën tijdelijk zijn gescheiden. Gaarne zag men zich deswege ingesicht.

Bij de 5de afdeeling wordt f 70,000 uitgetrokken voor de waarneming der functiën van rijks-kassier. Voor het loopende jaar is daar f 53,000 voor geraamd. Vermoedelijk wordt daardoor 1 pCt. der ontvangsten berekend; maar dan vraagt men, of daarvoor wel behooren te worden begrepen het bedrag van vorige dienst, de baten der Oostindische bezittingen en dergelijke.

Acht leden wenschen ook, dat de minister in ernstige

overweging neme de mogelijkheid van de afschaffing der administrateurs en van de geheele provinciale administratie der belastingen; veel vereenvoudiging zou daarvan het gevolg zijn; vele uitgaven zouden er door worden bespaard; veel tijd zou er door worden gewonnen; moedere gelijkheid in de behandeling en de uitvoering der belastingwetten over het geheele rijk zou er het gevolg van wezen. De oppervlakte van het rijk is zoo beperkt, dat de provinciale administratie niet noodig schijnt; voor de grensdistricten zou men, in het belang der aan gestrengere wetten onderworpen ingezetenen, even als in het belang van den handel te Amsterdam en Rotterdam, gedelegeerde commissarissen kunnen vestigen.

Aan het muntwezen, waarvoor de kosten bij de 6de afdeeling zijn uitgetrokken, wenschen men dat meer gevolg werd gegeven; ook daar ontwaart men verhooging van uitgaven, zonder van de noodzakelijkheid enige overtuiging te erlangen.

Een lid verlangde dat de koers der Fransche muntspeciën, met afschaffing van het besluit van 12 juni 1839, met betrekking tot Limburg, zou worden hersteld, zoo als die vroeger was.

De noodzakelijkheid der som van f 60,000, bij art. 4, litt. k, afdeeling 8, uitgetrokken, kon men ook na de in het vorige jaar daaromtrent gegeven inlichtingen, niet toestemmen; het sluiten van contracten, zonder bewilliging der Staten-Generaal aangegaan, konde voor dezen geene verplichting daarstellen tot het onvoorwaardelijk toestemmen der uitgaven, waartoe die contracten aanleiding geven.

Men acht het overgroot getal ambtenaren ter surveillance der belastingen voor eenige vermindering vatbaar, bijaldien men tot eene andere wijze van beheer mogt overgaan; wellicht dat de vermindering van het getal dier ambtenaren, buiten de besparing der kosten, tot eene verhoogde opbrengst aanleiding gaf; minder meenden eenige leden, zou die niet zijn.

Vele leden wenschen het fonds van kwade posten te hebben afgeschikt, en de daarvoor geheven wordende procenten te doen vervallen. Het overschot van het fonds, even als dat van andere posten, volgens staat B, onder den achterstand begrepen, kon worden aangewend tot schulddeeling.

Drie leden wenschten het fonds te behouden, maar de uitgaven te beperken tot het doel van deszelfs instelling.

Hé ongelukkige-omstandigheden waartoe het loterijspel, zoo als het thans plaats heeft, aanleiding geeft, maakt de afdeeling huiverig om het product daarvan onder de inkomsten en de onkosten onder de uitgaven op te nemen; zij zag daarom gaarne de loterij afgeschaft of onder beperkende bepalingen aanmerkelijk gewijzigd.

Met betrekking tot de paardenposten wordt de zoo dikwijls genite wensch tot daarstelling van verbeterde verordeningen herhaald en op de vervulling der zoo dikwijls gedane beloften daartoe aangedrongen.

De kosten van het domein-bestuur zijn geraamd op f 76,026; eene besparing van ruim f 22,000 heeft men daarop met veel genoegen ontwaard; men zou echter, om van de noodzakelijkheid der thans geraamde som volkomene overtuiging te erlangen, wenschen de mededeeling van eenen staat, aanwijzende de kantoren welke er bestaan, de uitgaven en ontvangsten aan elk kantoor verbonden, en eene lijst der domeinen, onder het beheer van iederen agent.

De verhoogde som voor de kosten van cultuur, kan men niet billijken zonder nadere inlichtingen; men begrijpt niet hoe, bij doorgaande verkoop en verandering van domeinen, de kosten van cultuur kunnen vermeerderen. Men acht bovendien die cultuur voor rekening van het rijk niet raadzaam en zag die liever aan particulieren overgelaten.

Eindelijk vindt men aan het slot der uitgaven van het departement van financiën gebracht, twee posten wogens uitkeeringen, intresten en aflossingen van guldensnippigen ten laste der groote wegen, waartoe de kamillen. Van deze schulden heeft men vroeger niets vernomen. Men verlangt daaromtrent specifieke opgaven, met vermelding van de redenen, welke aanleiding tot het daarstellen van die schulden en bezwaren hebben gegeven, en mededeeling van den stand der geldleeningen voor publieke werken bij de wet toegestaan, of waarvoor men uit andere hoofden het rijk garant of aansprakelijk mogt achten.

Ook zou men het fonds aangewezen wenschen te zien, waartuit tot dus verre de renten der schulden zijn voldaan en verder voldaan moeten worden.

